

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto ob 4 popoldne. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankrana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijski list Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 16.— in celo leto L 30.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezna številka v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stotink, osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. Oglase sprejemajo inšertni oddelki Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelki se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Princ - regent Aleksander med narodom Hrvatske - Slavonije.

Od Beograda do Zagreba.

BELGRAD, 22. Odhod prestolonaslednika regenta iz Beograda je bil veličasten in priščen. Pred postajo se je zbrala velika množica naroda; a poslopje je bilo odlično z državniimi, hrvatskimi in slovenskimi zastavami, državnim grbom in grbi vseh pokrajin, z zelenilom in cvetjem. Na postaji je bila postavljena četa vojakov z zapovedniki. Na postajo so prišli vsi ministri, narodni poslanci, odposlanci drugih držav z vojnimi atašaji in osebam poslaništev in konzulatov, generaliteta, veliko število višjih častnikov ter mnogo uradnikov. Na drugi strani perona je stala nepregledna vrsta naroda obojega spola. Regent je stopil skozi vrata čakalnice na peron postaje, ogledal četo ter stisnil roko vsem ministrom, mnogim narodnim zastopnikom in diplomatskim predstaviteljem in je potem, po nekoliko besedah v slovo, stopil v vlak s svojim spremstvom. Ko se je vlak začel pomikati, je zavrnil iz tirov grl vzklikanje regentu, kraljevi hči, Jugoslaviji! Tisoči so vzklikali: »Živio! in: Do srečne vrnitve!

ZEMUN, 22. Prva postaja na poti iz Beograda, mesto, ki je bilo do nedavno gnezdo nemstva in madžarske propagande. Domači narodu zvesto prebivalstvo pa je trpelo najhujša preganjanja. Sedaj pa je ta narod mogel sprejeti in pozdraviti svojega Aleksandra iz polne duše. Ob pozdravnih govorih in zahvali prestolonaslednika je bučala burja oduševljenja.

VINKOVCI, 22. Dvorni vlak je šel redno preko postaje. Po vsej poti je narod v vseh krajih v velikih množicah sprejemal in pozdravljal regenta, ki je veselo sprejemal te dokaze hvaležne ljubavi in spoštovanja od strani naroda. Red povsod najzornější.

VELIKA GORICA, 22. Na postajah skozi Turapdije je narod povsod oduševljeno pozdravljal regenta. Na tukajšnji postaji je bila sijajna manifestacija ob sodelovanju vseh društev in mnogo ljudstva.

SISEK, 22. Vlak je dospel ob 5 uri. Vsa družina in meščanstvo je sprejelo regenta z nepisnimi ovacijami. Na nagovor dra. Valentekovića je rekel regent, da je to zanj pravi trijumf, ki mu ga je priredilo to čisto hrvatsko mesto.

DJAKOVO, 22. Tu je bil sprejem veličasten ob navzočnosti ogromne množice, došle od vseh strani. Ganljivo je bilo, ko sta dva kmeti pozdravila regenta v imenu naroda. Deputaciji svetstva je izjavil regent, da njegova davna želja je, da obišče grob biskupa Strossmayerja. Društvo »Preradović« je zapelo tudi Vilharjev zbor »Slovenec, Srb, Hrvat«, a vlak je odhajal ob sviranju himne »Lepa naša domovina«.

BROD NA SAVI, 22. Na tukajšnji postaji je prihitelo ljudstvo v velikem številu, da pozdravi prince-regenta. Burno vzklikanje je spremljalo ta v resnici trijumfalni pohod.

ZAGREB, 22. Pot po vsej Hrvatski je bil en sam nepretrgan trijumfalni pohod. Na vsaki postaji so se zbrali ljudje, raznih stanov, različnih poklicev in različne vere. Kar se je dogajalo, more razumeti in občutiti le tisti, ki je sodeloval in gledal vse na svoje oči. Vtiski mu ostanejo neizbrisni.

V Zagrebu.

Gostje in tuje, ki so te dni prihajali v Zagreb, so kar stremeli in vsem, kar so ustvarile priprave za sprejem na pozdrav regenta in kar je pričaralo pred očmi naroda navdušenje. Bogastva, ki je dilo okna in balkone, ni lahko opisati. Vrednost vsega tega je iznašala milijone. Neštete zastave, transparenti, množice, ki so vrvele po ulicah, dragocene narodne noše in veziva; vse to je napravljalo omenjen vtis na goste. Zepredpoludne je valovalo po vsem mestu oduševljenje, ki je poraščalo od ure do ure; trgovine zaprte. Popoldne pa je nastalo svečeno, veličastveno razpoloženje, ko se je pričakoval najslavnejši moment v mladi državi: prihod kraljeviče.

Tedno ob 6. uri je dospel vlak na kolodvor. Zaravnili so zvonoči, zagrmeli topovi v pozdrav. Regent je, zapustivši vagon, stopal po zelenju in cvetju, ki so ga natrosile krone Primorke-begunke. Razlegalo se je grmovito vsklikanje, glasba je zasvirala vse tri himne, topovi so grmeli.

Ban dr. Luginja je pozdravil regenta z izbranimi besedami v imenu prebivalstva vsega podrejenega mu upravnega področja. Po zahvali regenta, je pozdravil ginjenim glasom najstarejši mestni zastopnik Milan Krešić, maglašujoč, da bo ta dan z zlatimi črkami zabeležen v analih Zagreba. Govornik je izročil regentu spomen-knjigo. Na peronu so bili predstavljeni razni dostojanstveniki, cerkveni, civilni in vojaški. Pred kolodvorom pa je bila nagomadena ogromna množica, ki je z neopisnim navdušenjem pozdravljala gosta.

Vhod v mesto je bil trijumfalni pohod v najpopolnejšem smislu te besede. Na obeh straneh regentove kočije je jahal sokolski banderji, a pred kočijo zastavenosec. Sledila je kočija z banom Luginjo in podpredsednikom Narodnega Predstavništva dr. Ribarjem. V naslednjih kočijah so se vozili razni dostojanstveniki in odličnjaki. Občinstvo pa je prirejalo manifestacije, kakršnih Zagreb še ni doživel. Nikdar še ni manifestiralo toliko tisočev ljudi. Solška mladina je metala cvetje v kočijo regentovo.

Dospel je v banski dvorec je sprejela regenta banica Luginja s hčerka. Umakniti se v svoje sobane je regent dal takoj pozvati k sebi bana Luginjo. V sprednji dvorani je ministrski predsednik dr. Vesnić objel bana od radosti na takem sprejemu, a prestolonaslednik je izjavil banu tresočim se glasom, da je globoko ginjen, bankemu svetniku dr. Teo-

doru Bošnjaku je rekel: »Tako sijajnega in tako prisrčnega sprejema sem bil le redko; kdaj deležen v svojem življenju! In prošil je, naj se te besede objavijo vsemu prebivalstvu.

Regent se je opetovano pojavil na oknu banške palače, zahvaljujoč se meščanstvu, društvom in korporacijam.

Pred 9. uro zvečer so se začele na Wilsonovem trgu pred Sokoletom razvrščati množice za bakljado. Zbralo se je okoli 40 tisoč ljudi. Spreved se je pomikal ob sviranju glaseb, čarobni razsvetljavi ulic in urnebesnem vsklikanju tisočev in tisočev regentu, kralju in osvobojeni domovini. Markov trg je obsevalo morje luči, električnih žarnic in reflektorjev.

Postavljen je bil podij za dirigente zborov. Neprestano so prihajale nove in nove mase naroda.

Ko se je regent pojavil na enem oken banškega dvorca, je zavrnil vihar navdušenja. Regent se je poklanjal in mahal z roko. Tedaj je ban dr. Luginja, ki je stal poleg regenta, mahnil z lističem papirja in regent je izpregovoril:

»Jaz sem vam hvaležen, dragi Zagrebčani na tako navdušenem sprejemu. Srečen sem, da se mi je slednjič izpolnila želja, da sem prišel v vašo sredo, v mili in lepi Zagreb, da vam neposredno pokažem, s koliko ljubeznijo sem prišel semkaj.

Zopet neopisno navdušenje. Množica je zapela »Bože pravda«, »Lepa naša domovina« in »Naprej zastave slave«. Regent je stal nepremično, a ko so odzveneli zadnji zvoki, je vsklikal in pljuskal. Sledila je serenada, prirejana od pevskih društev. Ko se je navdušenje, ki je sledilo, poleglo, je dal regent znak, da želi govoriti. Rekel je:

»Hvala vam, bratje Hrvati, ponosite v svoje hiše moj pozdrav in uverjenje, da bom stal z vami na obrambi narodnih pravic proti komurkoli. (Med vsklikanjem je bilo čuti tudi klice: Živel vrhovni vođa jugoslovenske vojske!) Vsi trije bratje skupno bomo delali čudeže. Se enkrat pozdravljajmo viteški hrvatski del našega naroda.

Vse je vsklikalo, mahalo z bakljami, robci, klobuki, rokami. Regentu se je videlo, da mu ti prizori pretresajo dušo. Potem, ko je celo uro stal pri oknu, se je hotel regent umakniti v dvorano, ali narod ga je zopet in zopet priklkal k oknu, kjer je pozdravljal, mahajoč z desnico.

Na sledečem obedu je regent zopet in zopet izrazil svojo radost na veličastnem sprejemu, ki da je nadkrilil vsako njegovo pričakovanje.

V spremstvu regentovom so med drugim tudi Slovenci: minister za promet Korošec, minister za socijalno politiko Kukovec in general Majster. Regent je podelil mnoga odlikovanja. Med drugim sta odlikovana ban dr. Luginja in nadškof Bauer z redom sv. Save prve vrste, a v času manifestacije na Markovem trgu je regent imenoval častnima adjutantoma kralja Petra generala Pliverića in Majstra.

Taki so bili dogodki prvega dne regentovega obiska v Zagrebu. Nadaljnji poročili nimamo še. Ali že sedaj moremo reči, da bo obisk regenta Aleksandra na hrvatski in slovenski zemlji dogodek zgodovinskega znamenitosti za novo državo Jugoslovenov. Priča, kako trdna je vez med troimenim narodom — z mami izjemami, ki izginjajo — in vladajočo dinastijo. Vsklikala so srca, govorila je duša, a ne beseda se ne izneverja. Kolikor smo doznali iz Slovenije, ne bo sprejem na tej zemlji nič zaostajal ga onim na hrvatski zemlji v priščnosti, iskrenosti in resničnosti.

Prvi vladar narodne krvi in jezika v Zagrebu.

Zagreb, 22. junija 1920.

Danes je dospel v Zagreb v obiske prince-regent Aleksander. Sprejeli so ga ob slavnosti, kakršnih menda še ni videla prestolnica Hrvatske.

Nikdar se, v vsej svoji zgodovini, ni sprejel Zagreb v svojo sredo vladarja svoje krvi in svojega jezika. Zato smo to slavje na sebi obležje najsvetnejšega časa.

Ko je okolo leta 1090. umrl poslednji hrvatsko-dalmatinski kralj Stjepan II. Krešimir, ki je bil izumrla hrvatska kraljeva hiša, si je imel narod hrvatski izbrati novega kralja. Tedaj je v dvor predzadnjega kralja Svimirja, sestra ogrskega kralja Ladislava Svetega, Jelena ali Lepa, pregovorila del hrvatskih velikašev, naj ponudijo prestol ogrskemu kralju Ladislavu. Ta se je odzval pozivu, prešel z veliko madžarsko vojsko preko Drave v Hrvatsko, zavel svojo zemljo med Dravo in Kolpo in ji postavil za kralja svojega nečaka Almo, sina kralja Geze I. določivši mu Zagreb kot prestolnico. Tu je ustanovil škofijo in zgradil stolno cerkev zagrebško. Tretji vladar v Zagrebu, je bil Koloman, brat Almo, prvi zakoniti, to je: od samega naroda izbrani kralj Hrvatske iz hiše madžarskih Arpadov, ki je bil okoli leta 1105. Stoleje kasneje, to je, konec julija 1217., se je mudil v Zagrebu njegov sin, kralj Bela IV., ki je, premagani od divjih Mongolov in Tatarov, pobegnil iz Madžarske. Od meseca maja tega leta pa do februarja naslednjega, je bilo v Zagrebu središče novega dvora, številnih hrvatskih in madžarskih velikašev in ostanov njegove pobite vojske. Ko pa je moral bežati tudi od tu na jug, in so Mongoli, zasledovaje ga, prišli na tla Hrvatske, so razdeljali to mesto na Griču, ki ga je isti Bela IV. na povratku, po tatarski invaziji, povzdignil na čast kraljevega svobodnega mesta in mu podelil znatne privilegije in večjo zemljiško posest. Se trije Arpadovi so obiskali mesto Zagreb: Stjepan V. leta 1272., Ladislav IV. Kumanec in Andrej III. Benečan — zadnji Arpadovec.

Leta 1300. je bil kronan v Zagrebu za ogrsko-hrvatskega kralja Karl Robert Anžuvinec, ali ne s krono Stefanovo, ker se je ta nahajala v rokah protikralja Otona Bavarskega. Vesti o tem kronanju v Zagrebu niso zanesljive, ker je bil Karl

Robert kasneje še dvakrat kronan. L. 1335. je dal zgraditi novi kraljevski dvor na mestu, kjer se danes nahaja stanovanje mestnega župana, dočim je bil stari dvor pred stolno cerkvijo, poleg škofjske kurije. Kasnejši vladarji, ki so se mudili v Zagrebu, so bili: Ludovik I., njegova hči Marija, kraljica Ogrske in Hrvatske, Karl Drački, soprogo omenjene Marije, kralj Sigismund Luksemburški in njegova druga žena Barbara Celjska. Od kasnejših njegovih naslednikov se je mudil v Zagrebu Matija I. Korvin. Za njim, od leta 1487., se ni mudil v Zagrebu skoraj tri stoletja noben vladar, vse do Jožefa II., Habsburžana, leta 1775. in 1788. Leta 1848. je bil v Zagrebu kralj Franc in je stanoval v današnjem bankem dvoru, ki se je tedaj imenoval »domus regnicolaris«.

Zadnji vladar tuje krvi, ki se je mudil v Zagrebu je bil Fran Josip, ta to leta 1869. in 1895., ob kateri prišli je bila seržana madžarska zastava. Od tega dogodka, vzporna vseučiliščnikov z zagrebške univerze radi sežiga madžarske zastave, njihovega odhoda v masi v slovensko Prago, izdaja brošure: »Narodna misel«, v kateri so prvaki hrvatskega naroda naglasili misel narodnega edinstva kot edino rešitev iz tujinskega robstva; datira novejša zgodovina osvobodilne borbe narodne mladine, ki ni prenehala več s svojo akcijo za popolno narodno ujedinjenje in osvobodjenje.

Svetovna vojna je zalotila po tem delovanju hrvatski del našega naroda vsaj toliko pripravljene, da je težko izkazuje in velike napore, da se je narod rešil iz materijalnega in moralnega robstva in da je 29. oktobra 1918. jasno izrekel svojo željo po ujedinjenju vsega naroda pod junaško narodno dinastijo Karagorjevičev.

To ujedinjenje je bilo izvedeno 1. decembra 1918. v Belgradu s svetveno proglasitvijo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod krono kralja Petra I. a vladanjem njegovega sina in prestolonaslednika Aleksandra I. Težka vprašanja vnanje politike in velika državna opravila niso dovoljevala doslej regentu, da bi obiskal svoje mesto Zagreb in da bi sprejel od njegovih sinov dokaz hvaležne ljubavi in udane zvestobe. A mesto Zahvaležne ljubavi in udane zvestobe. A mesto Zahvaležne ljubavi in udane zvestobe. A mesto Zahvaležne ljubavi in udane zvestobe.

Zato je zaklical Zagreb iz iskrenega srca svojemu vzvišenemu gostu: Dobro mi došel in vladaj slavno skozi dolgo vrsto let srečno in zadovoljno Jugoslavijo!

Iz zgodovine Srbije novih dob.

Dne 11. junija leta 1903. — po katastrofi kralja Aleksandra in kraljice Druge — je dospel kralj Peter Karagorjevič zopet v Srbijo, kamor ni smel priti skozi 45 let. Na dvoru so ga sprejeli člani skupščine in senata. 12. junija je položil Peter Karagorjevič v narodni skupščini prisego kot izvoljeni kralj Srbije.

Vladanje kralja Petra je izpolnjeno z intenzivnim gospodarskim, kulturnim in narodnim delom, ki je visoko povzdignilo nekdanjo kraljevino Srbijo iz tistega obupnega, naravnost strašnega stanja, v katero so jo bili spravili nesrečni Obrenovići. Obenem so se vršile z vsvo vno priprave za osvobodjenje vsega jugoslovenskega naroda in je tudi v tem pogledu vladavina kralja Petra značila novo epoko v razvoju jugoslovenske misli.

Ne smemo pozabljati tudi težke gospodarske borbe, ki jo je morala izvajevati mala Srbija proti imperijalistični veliki monarhiji Avstro-ogrski. Naravnost čuditi se moramo, kako je mogla Srbija izvesti vse to delo, ako avazujeemo, s kolikimi težavami se je morala boriti. Posebno za časa aneksijske krize, ko ste monarhija in Nemčija napela vse možne sile, da bi Srbijo materijalno uničile in jo moralno diskreditirale pred svetom. Da se vse to ni posrežilo, je zasluga ravno rodbine Karagorjevičev. Po vseh tajnih in javnih intrigah, germanskih in madžarskih proti Srbiji tudi po aneksijski krizi, je prišlo do ustvaritve balkanske zveze, ki ji je bil namen, da prisili Turčijo, da odneha od preganjanja srbskih seplemenjakov na Balkanu, oziroma, da jih — v nadaljnji posledici — osvobodi izpod turške oblasti.

V početku jeseni leta 1912. je podpisal kralj ukaz o mobilizaciji in že 5. oktobra ob 6. uri jutraj je bila napovedana vojna. Srbska vojska je v 8 dneh porazila turške sile pri Kumanovu in zavzela Skoplje, glavno mesto Stare Srbije, prestolnico srbskega carja Dušana. Dalje ji je v teku 25 dni uspelo, da je preišdi Makedonijo, Staro Srbijo in Albanijo, razvila srbsko zastavo tudi na obalah Jadranskega morja v pristaniščih sv. Ivan Meduanski, Lješ in Drač. Kralj sam je aktivno spremljal vojne akcije svoje vojske.

Po zmagi pri Kumanovu so sledile druge, ki so omogočile, da je izpolnil kralj zaoblubo svojega slavnega deda Karagorjia. V Skoplju so kraljeviča Aleksandra, ko je na čelu svoje ljudstva vkorskal v to mesto, pozdravile mase z velikim navdušenjem. Vapehi balkanske vojne so v vsem svetu, posebno pa med Jugosloveni, povzdignile pomembnost nove narodne dinastije v Srbiji. In vsi Jugosloveni v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Hrvatski, Slavoniji, Sloveniji i. t. d., so smatrali kralja Petra za svojega bodočega kralja.

L. 1911. v februarju je kralj Peter izvršil svoj oficijelni obisk pri italijanskem kralju Viktorju Emanuelu. Na potovanju po nekdanji južni Avstro-ogrski je povsod, od Zemuna pa do Jadranskega morja, torej na zemlji, obljubljeni od Hrvatov, Srbov in Slovencev, masa naroda pozdravljala kralja brez ozira na spijoniranje avstrijske policije. Čim večja je postajala njegova popularnost med Jugosloveni, tem večja je postajala tudi mržnja proti njemu od strani avstrijske diplomacije in je avstrijsko

časopisje začelo voditi proti njemu najodurnejšo kampanjo.

Sedanja vojna je našla kralja Petra izven prestolnice. Bil je bolan v Vranski banji. Kraljevsko oblast je izročil prestolonasledniku Aleksandru. Ko so začele sovražnosti, je odšel v starodavno Topolo, v središče šumadije. Ukľjub svoji boleznii je kralj obiskoval iz Topole Belgrad v času bombardiranja. Potem Niš, Kragujevac in glavni sten v Veljevu. Posebno velik se je pokazal stari kralj Peter v dragih dneh, ko se je junaška srbska vojska, nerazbita in nepremagana morala umikati. Na umikanju se je vedno nahajal med svojimi vojniki in častniki, posebno pa na teški poti skozi Albanijo. Umik I. 1914 je izval v neklih vrstah njegove vojske nepovojno razpoloženje, v poedinih detaľh je začelo naravnost vreti. Ko je to doznal kralj, je nemudoma, ne da bi koga obvestil o tej svoji nameri, pihel k vojski. Skupno s svojima sinovima je došel v vojsko Stefana Stepanovića in je, opirajoč se na njegove rame, težko stopal med vojsake. Približavši se njihovim vrstam, se je obrnil stari kralj do vojakov z besedami: »Otroci moji, v teku zadnjih dveh let ste se junaško borili s Turki, Armavti in Bolgari. Približavši brezprimno slavo sebi in srbskemu orožju, ste premagali sovražnike. Sedaj se že štiri mesece bijete z novim, oštrm sovražnikom, čigar sile prekašajo naše nekelekočkrat. Utrujeni od nečloveških naporov v tej borbi, želite sniti se s svojimi ženami in otroci, in oni hrepene istočak po vas. Ali, domovina potrebuje vaše zaščite. Prisegite ste domovini in sebi, da se boste borili do poslednje kaplje krvi; no, jaz vas razumem. Vase in vaših družin hrepenjeje priznavam kot popolnoma opravičeno. In zato vase odvezujem od vaše prisrge, odpustam vam vse, otroci moji, in naj vam odpusti tudi Bog! Idite v svoje hiše; dajam vam častno besedo, da nikdo med vami ne bo trpel radi tega kralja. Jaz pa, vaš stari kralj se svojima sinoma ostanem tu in hočemo umreti na teh pozicijah! Tako bo mogel sovražnik osvojiti Srbijo se le, ko pojde preko trupel vašega kralja in njegovih sinov!.

Visek tega enostavnega govora je bil tako silen, da se je razpoloženje med vojniki izpremenilo od malodušnosti k zmagovalni odločnosti. Prešli so v protiofenzivo, ki je porazila sovražne sile ter popolnoma očistila od njih srbsko ozemlje. Tako je bila velika zasluga kraljeva na tem, da je bila poznana Potierekova in Frankova ofenziva proti Srbiji popolnoma razbita.

V borbah za osvoboditev Belgrada je neposredno sodeloval kralj sam. V teh borbah na kasno jesen 1914 je vojska kralja Petra v dvanajstih dneh ujela 40.000 vojakov, 274 častnikov, tri zastave, mnogo topov, stroje in je onesposobila velik del avstrijske vojske. In tako je bila ravno z osebnim sodelovanjem kralja Srbije to pot rešena in je bila s tem hkratu storjena velika usluga zapadnim zaveznikom! Junaški mirno in stoječino je kralj prenašal ne le srečo svojega orožja, marveč tudi težko poznejo nesrečo umikanja skozi Albanijo. Ime Jugoslovenstva in jugoslovenskega ujedinjenja, kralja Petra ostane zato večna v zgodovini.

Spomenica reških italijanskih demokratov Wilsonu.

Italijanska avtonomna demokratska stranka na Reki je poslala 25. maja t. l. Wilsonu spomenico, ki sta jo podpisala v imenu »stranke predsednik Ruggero Gottardi in njegov tajnik Oskar Battistini.

Spomenica omenja, kako je bila že od početka mednarodne okupacije pod upravo italijanskega Narodnega veča na Reki preganjana, a potem uničena svoboda misli, tiska in zborovanja. V mestu so gospodarili in gospodovali se danes lopovi in spekulanti. Vkljub vsemu temu pa se je na Reki ustanovila avtonomna demokratska stranka s sedežem na Sušaku. Poleg te pa ste zivotali še dve stranki, jugoslovenska in socijalistična.

Ta tri stranke, ki zastopajo celokupnost reškega prebivalstva, so nasprotno vsakemu vmešavanju Italije v reške zadeve. Demokratska in socijalistična stranka se protivite prikopitvi Reke Jugoslovi, dočim jugoslovenska raje pristane na absolutno neodvisnost reškega zaliva nego na italijansko intervencijo v katerikoli formi.

Italijansko aneksijskoistično in Zanellijsko stranko predstavlja znatna manjšina tujcev in lopovov iz Consiglio Nazionale. Aneksijsisti želijo takojšnjo aneksijo Reke po Italiji. Zanellijski pristajajo po pozneje. Med tem pa je italijanska vlada izbrala onega norega in paraličnega pesnika, da okupa Reko, z druge strani pa podpira Zanellijsko stranko, ki je danes proti D'Annunziju. Istočasno pa se trudi italijanska vlada, da pristaneta Pašić in Trumbić na podlagi prijateljskega sporazuma na italijansko suverenost nad Reko. Vse tri politike, od katerih ena naj bi imela uspeh, imajo isti cilj: uničenje Reke, da se rešita Trst in Benetke.

Italijani in Jugosloveni pa so se medtem sesteli v Pallazii, da skupno stvarjajo največje neumnosti. Mesto Reka pod italijansko suverenostjo, predmestje in okolica jugoslovenska, železnica in pristanišče Baroš pod Jugoslavijo, ostalo pristanišče pa Zveza narodov. Ako vsa ententa gospoda pozabi na svojo dolžnost in memorandum od 9. dec. 1919, ki so ga podpisali in podpise tako krivico, ki ne bi bila vredna poslednjega Culcarka, Vi gospod predsednik ne boste podpisali, Vi boste vložili svoj veto in zahtevali izvedbo spomenice od 9. dec. 1919.

Italijanska protekcija ali aneksija Reke po Italiji ali Jugoslovijski nasprotujejo pravici in so nemogoče, ker bi bil eden od nacionalnih elementov (italijanski ali jugoslovenski) prizadet v svojih nacionalnih interesih in sicer na splošno škodo sloge in dela.

Reška država, toda po možnosti brez zaledja, ki je za nas nepotrebno in kar bi bila velika krivica za državo SHS, po vzoru avstrijske republike bi bila v veliko korist ne samo za svoje življanske interese, ampak tudi kot ključ Balkana za ves trgovski svet. V tej državi bi živel ljudstvo treh raznih jezikov; v mestu velika večina Italijanov, od reškega mesta do Bakra Hrvati, v istrskem in karijskem zalivu in Slovenci in Hrvati.

Končno omenja spomenica, da vrši na ta način, italijanska avtonomna demokratska stranka svojo patrijotično nalogo in želi tako preprečiti bodoče vojne ter prosti Wilsona, naj ne popusti od svoje načrta, ker to zahteva od njega vse svet, drugače bo pa morala zgodovina beležiti, da je Wilson prevrnil človeštvo, ki je videlo v njem misijo bodočega sveta.

Kako je z Nemci na južnem Tirolskem.

Neki ugledni dunajski študent je priobčil te dni dopis iz južnega Tirolskega, iz katerega pomenujemo sledeče: »Italijani so prišli k nam in so rekli, da so naši rešitelji. Od česa so nas odrešili? Le od lakote, ker prinesli so nam živil. Tudi imamo sedaj dobre prometne razmere, dočim je gori preko Brennerja prava mizerija. — So-li bili italijanski vojščaki in njih voditelji sprejeti slovensko? Da in ne! Trenčinci so bili navidezno prav veseli; vse je nosilo trobojnice, da so pokazali Italijanom svoje simpatije. Sedaj so tudi ti junaški preceji obzeleneli. Nadejali so se obširne avtonomije, a to se daleč od tega. Se danes čakajo na to, da bodo monda tudi čez 10 let, Italijani imajo politiko obljub.

V nemških krajih niso Nemci sprejeli Italijanov nikjer slovensko, razen v enem kraju. Kmečko ljudstvo je bilo mirno in je čakalo, kaj da pride; zadovoljno je bilo, da je vojna bilo konec. Pozneje se je precej vdelež v nove razmere.

Zdi se, da je tirolski patrijotizem zasopal. Za avstrijskega vojskega poveljstva so porušili mnogo tega. Zdelo se je, da je naravnost kila uničena. Tukaj pravi pisec, da so ženske paš povsod enake. — Sedaj so Italijani v deželah Zel, da je mnogo deklet, ki letošo tudi za njimi. (Vse kakor pri meji Op. ur.) Ženske ena dežele pač nimajo kaj očistiti ženskam druge dežele.

Ako bi bili Bavarci pred 100 leti lepše postopali z nami, bi bili sedaj bavarski državljani in bi bilo bolje za nas. Tako so ljudje prej večkrat govorili. Sedaj so prišli Italijani, mu, treba počakati. Mnogo je odvračeno od tega, kako bo v bodoče postopala Italijanska vlada. — Nekd višji častnik je rekel piscu: Me že znamo priobčiti prebivalstvo, z nemškimi nacionalci in z duhovskimi bomo že obračunali. — Omeniti moram še, da se ljudje zelo prično udajo italijanščino. Komaj pa prišli Italijani, so bile po knjigarnah popolnoma razprodane italijanske slovnice; seveda slovnice so pokupili Nemci, ki se hočejo naučiti tega čudakkega jezika. Nova italijanska knjigarna v Bolenu je v prav kratkem času razprodala 1000 malih slovnice. Tinečki so prav nakrat postali ljubitelji italijanskega jezika.

Tudi hiše, posestva kupujejo Italijani, zlasti v Meranu, znamenitem zdravilišču. Glasovito kopeli »Levico«, ki je bila last neke nemške družbe, so tudi kupili Italijani. Le tako naprej, pravi pisec, in južna Tirolska bo kmalu razprodana. — Nemški nacionalisti umevajo svoj pocel najbežje. Poznani veleposelnika, poštelja Prusov prvega reda. Že je omenil ta si je nabavil novo trobojnico; prej sem videl na njegovi hiši vedno črno-odbečo-zlato zastavo, preko noči je bila menjala barvo — postala je zeleno-belo-ružica. — Nekje v pristni občini nekak mestu so nekod hoteli Italijani obdani otroke o Novem letu. Vojiteljica čde ni sprejela nobenega daru ter izjavila ožbočno: Mi smo Nemci in oženemo Nemci. Ta gospa čela sedaj za Lahe. Na ta način obdrži svojo službo. Neki prej pristni nemški višji šolnik je sedaj v službi Italijanov. Navedel bi lahko še druge, ki so prej »heleli«, a so sedaj zlezli k trobojnici. Prišli so italijanska vlada, naj jih vendar pustijo v službi, češ, da bodo gotovo zvesti področni št.

Tirolske zastave so seveda prepovedane. Privadimo se tudi temu. Na Dunaju brisajo stara častitljiva imena. Prej visokopostovana imena: cesarica Marija Terezija, cesar Frano Jožef itd. morajo po nalogu avstrijske republjanske vlade izginiti. Zakaj naj bi se mi tukaj razburjajli, če ne smemo več razvešati belodelede tirolske zastave?

Pisec govori tudi nekaj o nemški irenditvi, ki da nastane, ako nemško ljudstvo ne zadobi svojih pravic; toda tega se ne obesa na veliki zvon.

O Jugoslovi.

Ako je treba polagati veliko na narodne reforme, ker zahtevata to prid in bodočnost države; niso nič manj važne če ne še važnejše socialne reforme, kakor upamo da smo že gori dokazali. Tukaj naj podamo v kratkem nekatera načela teh reform, katera bodo seveda nosila ravno tako le splošen značaj, kot velja to za ravnanje dotaknjena načela nacionalnih reform. Reklamo, da mora biti cilj socialni reform, ki jih imamo v mislih, takina uređitev države, ki bo vsajprej izključila socialne potrebe in vsako nevernost nasilne socialne revolucije. Kako bi se to doseglo? Po dobrem preudarku se mora videti, da velja tudi za moderne države oni prevod, ki pravi, da srbja pri glavi smrdi. Ta ribja glava pa je v našem primeru narodno predstavništvo ali parlament. Pohonimo smo že omenili in podčrtali dejstvo, da so široki sloji izgubili zaupanje do modernih parlamentov, in njih

»Se jako plemenito, ali, gospica, resničnost se razlikuje od fantastičnih slik, ki si jih delamo. Jele, ko smo začeli faktično vršiti tiste delžnosti, za katere smo bili toliko navdušeni, izpoznavamo, kakšen križ smo si naprtili in obžalujemo, da smo krenili na to pot. Kaj boste, učitelji so sužnji vsakogar in rečevali so in končuje v grobu. Živa priča za to sem jaz. Bilo mi je že, da obupam; nu, sreča je bila, da sem imel zaščitnikov, da sem se iznebil obstva — sedaj sem človek.«

»A, čemu pripovedujete meni vse to?«

»Da vas odvrem od vaše namere, da vas praviiram, da postanete mati rodbine, da boste lagodejno delovali v krogu rodbine. Toliko obličnosti je človeku dovoljeno. Vi boste najoljša žena, mati; resni ste, odločni, imate rce, naobrazbe — — —«

»Prosim vas, izvršite samo, gospod Marič,« rekla Branika, dalje zlagajoč perilo.

Marič je nekoliko zbehal za lakenični poziv, li nadaljeval je:

Vidite, jaz sem cel človek, imam lep prihoek, morem osrečiti ženo, nisem star, mislim, a nisem grd, pri meni vam bo boljše, nego pa vaški soli — dajte mi roko.«

(Dalje prihodnjč.)

Ako pa prodre Protičev predlog, bi se prišla še dva mandata za Belgrad in Zagreb.

Največji volilni okraj je stajersko-koroški-prekmurški, ki obsega Stajersko, Prekmurje in vzhodni del Koroške in šteje 689.977 prebivalcev in odpade nanj 21 mandator. Najmanjši volilni okraj je Obedinski v Stari Srijbi; ima 84.395 prebivalcev in odpade nanj trije mandati.

Jugoslovenska Matice. Minole nedelje se je vršil v Narodnem domu v Ljubljani ustanovni občni izbor ljubljanske podružnice te prevajne skupne ustanove. V imenu pripravljalnega odbora je predsedoval okrajni glavar dr. Vodopivec. Naglasal je pomembnost Matice kot obrambnega društva, kajti dosežanja taka društva niso mogla več — ker jim je defektoren omejen — zadostiti potrebam. S tem pa ni rečen, da sta CM družba in "Slovenska Straža" postali odveč, ker je dela dovolj za vse tri organizacije. Ravatelj Senčevski je naglasil, naj bi vse dohodke Jugoslovenske Matice upravljal pokrajinski odbor v Sloveniji. Vseučilski profesor dr. Prebrižnik je v imenu "Slov. Straže" pozdravil z najskrajnejšimi besedami Jugoslovensko Matice in je uverjen, da ima veliko pomoči od strani Srbov in Hrvatov. Treba jih je samo zainteresirati. "Slovenska Straža" bo v bratski zvezi podpirala Jugoslovensko Matice. Poslanec dr. Diak Puc, kot zastopnik osrednjega odbora v Belgradu, je izjavil, da bo ta odbor razpolagal z denarji sporazumno s podružnicami in da si ne bo lastil izključne pravice razpolaganja. Dr. Fornazarić je omenjal, da je bilo do 20. t. m. 116.537 K 87 vin. dohodkov, stroškov pa 21.037 K 5 vin. Prebrižnik znaša torej 95.500 K 82 vin. Med izvoljenimi odborniki podružnice so: dr. Vodopivec, učitelj Petrovec, akademik Cok, dr. Fornazarić, in Milka Martenčičeva. G. Josip Prunk je na zahtevku zborovanja izrekal zahvalo v imenu zborovalcev pripravljalnega odbora ter je naglasil potrebo, da Jugoslovenska Matice takoj opravi svojo samostojno pisarno.

Srbski otroci v Splitu. V kratkem odpotuje 140 srbskih otroških otrok na letovisce v Split. Kakor se poroča, bodo odlele druge partije otrok v Dubrovnik in okolici.

Odposlanstvo jugoslovenske vlade na vesokolektem zletu. Minister za trg, dr. Ničič in minister prosvete Strojcar Pribičević bosta na čelu našega uradnega odposlaništva za svačnost prvega vesokolektega zleta po osvobojevanju, ki se bo vršil v Pragi od 26. junija do 1. julija.

Domate vesti.

VPISOVANJE V SLOVENSKO SOLO PRI SV. JAKOBU se vrši, kakor na vseh drugih javnih šolah, dne 1. in 2. julija 1920. od 8. do 12. in od 3. do 6. ure popoldne. — Vodstvo.

Slovenskim staršem, bivačim v mestu, toplo priporočamo, da o pravem času vpišejo svoje otroke v slovensko solo pri Sv. Jakobu. Pred vojno smo naše ljudi opozarjali, da spada slovenski otrok v slovensko solo; danes je to gotovo nepotrebno, saj je naše ljudstvo dovolj zrelo, da lahko loči naše od tujega. Opozorjamo pa na to, da v velikem številu vpisancev v našo šolo, svetu in oblasti imamo dokazano, da nas je še mnogo tukaj in da imamo pravico do lastnih kulturnih ognjišč.

Umrli je v mestni bolnici Pavel Jeršek kot nedolna žrtev znanega arditkega upora v Trstu pred odhodom v Albanijo. Naj počiva v miru!

Tržaška zastavljalnica pred — bankrotom? Vse te dni se širijo po mestu — posebno se je "Lavoratore" bavil s stvarjo — da stoji naša tržaška zastavljalnica pred polomom. Ljudstvo so ti glasovi v največje presenečenje, kajti splošno je bilo mnenje, da jo ta naprava na najrdnejšem temelju, da celo bogati. Nam niso na razpolago nikakoli konkretni podatki, po katerih bi mogli soditi, jeli so oni žalostni glasovi osnovani oziroma v koliki meri. Ali, toliko domajzno je polemike v listu "Nazione", proti alarmnim klicem v "Lavoratore", da nekaj je vendar le na stvari. "Nazione" navaja namreč, nekaj konkretnih razlogov, radi katerih upada poslovanje zastavljalnice. Število zastavljancev da se je — posebno med delavstvom — znatno skrajšalo. To pa zato, ker so se plačila tako povečala, da ljudje ne potrebujejo več zastavljavnice v lokalni meri. Tako se je število "klijentov" zastavljalnice zelo utreslo, a posledica je, da se ne krijejo več troški velikega aparata. Sicer pa sodobnost — tako dostavlja "Nazione" — ne jamči, da ne bi se zopet povrnila minulost, da ne bi zastavljalnica zopet postala — potrebna.

Mameli-jeva hišna v "Goriški Straži" čitamo: Iz tolmunice učiti pripravljavnice je bila 2. t. m. izključena gojenka, ki je enengično protivila poti Mameli-jevo hišno. Nezanesljiva je od tamonajnega poveljskega učitelja Trelesana, da kaj takega zahteva od svojih učencev. On ima za to, da zahteva od slovenskih otrok preprevanje imenovane hišne, ki je izraz lažnega nacionalizma, niti legalni niti moralni vzrokov. Predvsem smo tu v potentnih letih zasledeni oziroma, torej dolgo se ne v Beliji. Ali pa misli morda, da imamo slovenski učitelji hvalenostni prepavati slavo tistih držav za to, ker nima vse vzorne šole, in jih nadomestiti s klavirskimi karikatursami šolskih zavodov, kakoršna je n. pr. tolmunsko učiteljice. Ko bi imeli vse, kar smo imeli pred vojno, bi ne bili še hvalenosti, ki večjemu bi priznali premočnost uprave. O hvalenosti torej, kar bi bilo! Da govorimo v uradnem jeziku učiteljskega zbora tolmunškega "slovenskega" učiteljice, nismo "kapice" biti hvalenosti. Zleze iz vsa znanostjo in disciplino, ki nas bočete z njo osrečiti, nazaj čez stare državne meje, in jih zaprite hermetično, ne rabimo od vas ničesar, niti dežja, najmanj pa vaše kulturne, razvnanosti in plesa, nemožnosti in naša, domisljivosti in analfabetizma. — Starši prizadele doklade naj se nemudoma pritožijo pisмено pri gen. civ. komisarijatu, da se razveljavi izključitev. Deklari pa častitoma k nje-mi narodni zavestnosti. Protivila se je po vsej pravici, in pokazala je s tem več pomena, poguma in zavestnosti, nego smo je vajeni celo od javnih zastopnikov iz tamonajše bližine.

Ta potovanja. Pišejo nam: Po tolikih letih nesreč sem letos zopet enkrat odšel iz te doline solz tja gor pod Rombon. Pred vojno je bilo tako potovanje lahko. Potrošilo se je za vožnjo tja in nazaj okoli 14 kronic. Danes treba 50, recni petdeset lir! Potovanje ni prijetno. Šipe na vlakih so razbite. Vozili smo se v kupeju pod odprtim dežnikom! Od ene strani je deževalo v voz, od druge pa je voda s strche kar poplavljal! Potni listov niso zahtevali, kar je še edino dobro. Kolodvorji imajo vsi spačena imena in služabništvo je vse tuje in ne razume besede slovenski! Na avtu-bu bilo reči, ako bi tudi ne bilo pobitih šip in prevelikega navela. Kar ni odobrati, je to, da nočejo ustavljati med postajami ter zahtevajo, naj potniki, namenjeni v Podklopci ali na Plužne, izstopijo v eno uro oddaljenem Borcu in se vračajo po dežju peš! V korist podjetju je, da g. Jonko daje sprevodnika določno ukaze in naročila. U-

gotovil sem, da se je vselej lagalo, kajti nazaj grede se je avto ustavil v Podklopci brez vsakega razloga in to ravno zato, ker se je vozil solastnik podjetja (kar sem, žal, prepozno doznal). Želja Phüchencanov je, da se jim omogoči vstop in izstop v Podklopci brez vsakeh cremenosti! Letina obeta na Bovičnem lepo, a od letine ljudstvo ne more živeti. Dela pa sedaj ni nobenega. Zelenišo sicer merijo, pa še to delajo nedomačini! Ljudje žive še vedno v slabih barakah. Do kdaj?!

Kmet. vrt. in gosp. zadruga v Trstu, pozivlja z ozirom na članek v "Edinosti" dne 15. t. m., — dopisnika iz Boršta, naj dokaže, da naša "Kmet. vrt. in gosp. zadruga v Trstu" propagira na svojih sestankih strankarstvo, kakor, da je to baje hotela storiti tudi na svojih sestankih v Borštu in Ricmanjih ter da kupuje in vabi kmete v zadrugo s sladkorjem. Na napade, ki se v omenjenem članku tičejo posameznikov, če tudi nekih članov, ne odgovorjamo, ker je to stvar vsakega posameznika, kaj on je in kaj dela. Da se v naši zadrugi nahajajo ljudje različnih političnih stopenj, je povsem jasno vsled dejstva, da naša zadruga ne dela nikakršnega strankarstva, marveč je nje namen edino le, gospodarska okupitev potom zadrugo našega kmeta prepričevale na milost in neomilost raznim izkoristevale. In če se med našimi člani nahajajo tudi komunisti, naj ve dopisnik, da so tu tudi zavedni narodnjaki, ki so z jezo čitali oni članek, ki ne zadevuje samo posameznikov, marveč vse zadrugnike. To se naznanja gosp. dopisniku, da se naša zadruga ne vsiljuje nikomur in kamor gre, gre le na povabilo kmetov samih. Toliko v odgovor; v nadaljnjo polemiko se ne bomo spuščali, ker je nepotrebno in imamo tudi drugega koristnejšega dela dovolj.

Pomanjšanje drobiža in vožnja v tramvajih. V Trstu ni več bakrenega drobiža. Ljudje si pomagajo, kakor pač morejo, s poštnimi znamkami, s kupovanjem večje množice predmetov i. t. d. I na tramvajih se je doslej plačevala vožnja s poštnimi znamkami, ker drugega drobiža pač ni! Ravnanstvo tržaške tramvajске družbe je tako dobilo silno množico znamk in je sedaj opozorilo tramvajске uslužbenice, da ne bo več sprejemalo znamke. Tako so bili tramvajski uslužbenici prisiljeni skleniti, da se od ponedeljka dalje mora plačati vožnja z bakrenimi drobižem, ali pa se morajo kupovati "bloke" voznih listov ki stanejo 3 ali več lir. Čudimo se ravnanstvu tržaške tramvajске družbe, da izdaja take urepe, še bolj pa se čudimo menodajnim oblastem, da ne zajo ali nočejo ukreniti potrebnih ukrepov, da bo v mestu zopet dovolj bakrenega drobiža, ki ga je vendar dovolj po vseh drugih mestih. Marš nistijo, da se bodo ljudje njim na ljubo vozili ves dan po mestu — ker bodo prisiljeni vsled pomanjšanja drobiža kupovati več voznih listov — ali pa da si bodo drobiž sami kovali? Vse, kar je prav, toda taka zanikrost pre-sega že vse meje!

Angleški in francoski začetni in nadaljevalni tečaj ter tečaj za deco in trgovsko korespondenco (na Acquedotto 20, I. nadst.) Opozorjajo se vsi oni, ki so se že vpisali, kakor tudi oni, ki bi se želeli še vpisati, da se prične pouk s prvim julijem. Priporočamo najpogostejše nauk ljudem, da bi se čim v večjem številu prijavili k učenju teh velevažnih svetovnih jezikov. Prijave se sprejemajo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 19 do 21.

Uradne vesti.

Razpis natečaja za mesta srednješolskih profesorjev. Generalni civilni komisariat nam je poslal naslednji odlok: Čl. 1. Razpisuje se natečaj za naslednja sistemizirana in prazna mesta na državnih srednjih šolah na Primorskem: 1) Na trgovski in pomorski akademiji v Trstu, trgovski oddelek — 1 mesto za angleščino in kak drug sodoben predmet. — 2) Na pomorski šoli v Malem Logu: 1 mesto za italijansko in kak drug sodoben predmet (začasna učna moč), 1 mesto za francosko in kakim drugim predmetom (začasna učna moč), 1 mesto za plovbo in ladjarsko znanost, 1 mesto za zgodovino in zemljepisje in 1 mesto za matematiko in navigacijo. — 3) Na moderni licealni gimnaziji "Viktor Emanuel III." v Gorici: 1 mesto za italijanski in latinski jezik ali kak drug sodoben predmet (začasna učna moč), 1 mesto za nemščino s kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za francosko in italijansko ali kak drug sodoben predmet, 1 mesto za matematiko in fiziko. — 4) Na realni v Gorici: 1 mesto za italijansko in kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za francosko in kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za nemščino s kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za matematiko in fiziko. — 5) Na ženskem učiteljsku v Gorici: 1 mesto za italijansko in kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za zgodovino in zemljepisje. — 6) Na učiteljsku v Gradiski: 1 mesto za zgodovino in zemljepisje, 1 mesto za matematiko in fiziko. — 7) Na moderni licealni gimnaziji "Giosuè Carducci" v Pulji: 1 mesto za latinsko in italijansko ali kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za francosko in italijansko ali kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za nemščino s kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za matematiko in fiziko. — 8) Na realni v Pulji: 1 mesto za italijansko in kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za francosko in italijansko ali kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za nemščino s kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za zgodovino in zemljepisje, 1 mesto za matematiko in fiziko. — 9) Na licealni gimnaziji "Carlo Combi" v Kopru: 1 mesto za nemščino s francosko ali kakim drugim sodobnim predmetom, 1 mesto za matematiko in fiziko. — 10) Na učiteljsku v Kopru: 1 mesto za zgodovino in zemljepisje. — Čl. 2. Sprejem na gori omenjena mesta se izvrši na podlagi določenega zakona od 28. julija 1917. (B. S. I. št. 319). Sprejem se bo računal najkasneje od 1. oktobra 1920. dalje in je združen začasnó z IX. činovnim razredom in plačo, ki je predvidevajo obstoječi zakoni brez oziroma na poznejše ukrepe, ki jih izda osrednja oblast v svrhu končnovaljavne ureditve pravnega in gospodarskega položaja imenovanih profesorjev. — Čl. 3) Natečaja se lahko udeležijo vse usposobljene osebe, ki so pristojne v novih pokrajinah ali v kraljevstvu in tisti, ki so pristojni v kakem drugem kraju bivše Avstro-ogrske monarhije, ako so italijanske narodnosti. Pri enaki usposobljenosti in enaki službeni dobi je prednost zagotovljena dejanskim nastavitvom in stalnim su-plementu iz novih pokrajin. — Čl. 4. Prošnje, pisane na kolekovanim papirju 2 lir, a točno označo

mesta, ki se želi dobiti, se morajo predložiti po službeni poti generalnemu civilnemu komisarijatu za Primorsko (III. oddelek za uk) najdlje do 22. julija t. l. — Čl. 5. Prošnja je treba priložiti naslednje listine: 1) izpričevalo o usposobljenosti za poučevanje. Zraven izpričeval, ki jih predvideva zakon bivše avstro-ogrske monarhije, se bodo smatrala za veljavna tudi izpričevala iz Italije s tem, da se bo zahtevala za vsak tuj jezik diploma II. stopnje; 2) legaliziran krstni list; 3) izpričevalo ali kaka listina z ozirom na pogoje, opisane v čl. III.; 4) izpričevalo o dosežanjem službovanju; zdravniško izpričevalo o zdravem in čvrstem telesnem sestavu; 6) vsako drugo listino, ki bi mogla biti koristna; 7) izjavo, ali se je prošilec morda že udeležil kakšnega natečaja. — 6. Prosilci, ki mislijo, da imajo pravico, da se jim priznajo in vračunajo leta njihovega prejšnjega službovanja po javnih letih, naj to v prošnji izrecno omenijo in dokažejo potom listin. — Trst, 24. junija 1920. — Generalni civilni komisariat: Mosconi.

Podlizev državne zemlje v Tripolitani. Generalni civilni komisariat javlja: V zmislu oglasa, ki ga je objavila "Gazzetta Ufficiale" od 2. junija, št. 129, podlizev tripolitanski gubernator poljedelstvo v svrhu obdelovanja državno zemljo, ki se nahaja v predelih Sge-deida (Garzarat) Arada in Harat Maciam, Zena-ta in Hasciam na tripolitanskem ozemlju, in sicer na način, ki je določen z odlokom gubernatorata od 13. novembra 1919. Prošnje za podlizev lahko vložijo prošilci s Primorskega na generalnem komisarijatu, oddelek VII. v 30 dne računajoč od 1. julija dalje. Na rečenem oddelku se tudi lahko seznanijo z načrtom podlizev, z zemljemerskimi podatki in z odlokom gubernatorata od 13. novembra 1919, ki ureja-juje podlizev zemlje.

Obrotni davek za dveletje 1920-21. Finančno ravnanstvo za Primorsko nam je poslalo naslednji oglas: Opozorjajo se prizadeži, da se morajo predložiti izjave v svrhu odmerjenja obrtnega davka za davčno dobo 1920-21 davčni upravi, oziroma davčnim oddelkom pri pristojnih civilnih komisarijatih do konca meseca julija 1920. Po preteku tega roka, ki se ne more podaljšati, se odmeri davek tistim, ki ne bi predložili izjav, uradnim potem s konti-nuacijskimi posledicami, o katerih govori § 42 obstoječega davčnega zakona.

Javno kopališče pri Svetliniku. Tukajšnji magistrat javlja: Javno kopališče pri svetliniku je rezervirano za vojaštvo ob ponedeljkih, sredah, petkih in sobotah od 14.30 do 16 in ne od 6 do 8.

Vzorci za odmerjenje prispevka za požarno brambo. Tukajšnji magistrat nam je poslal: V zmislu § 3. zakona od 26. decembra 1883, št. 2, B. L. c. O. P. ex 1884. se vabijo vse zavarovalne družbe (proti požarom), ki se do sedaj še niso zglašile za l. 1920. radi odmerjenja prispevka za vzdrževanje mestne požarne brambe, naj to brez odlašanja storijo, da se izognejo posledicam, ki jih predvideva rečen § (globo do 200 lir). Opozorja se, da po podvzrejanju glavi tiste družbe, ki v l. 1919. iz kakršnegakoli vzroka niso iztirjale zavarovalnin. Predpisani obrazci se dobijo ob uradnih urah v pisarni III. oddelka v mestni hiši, I. nadstropje, soba št. 50.

Iz tržaškega življenja.

Masčevanje z revolverjem. Neka Fioretta Deluca, stanujoča v ulici Cesare Battisti na št. 19, je imela ljubavno razmerje z nekim Marijem Pertont. Dva otroka sta bila plod njenega znanja z omenjenim Pertontom. Pred letom dni se je moral preseliti v Pulo radi dela. Tam se je spoznal z neko Franco Mirković, ki jo je tudi poročil in po poroki sta prišla oba stanovat v Trstu, ul. Settefontane 13. Ušajena Deluca pa ni mogla prenašati takšnega ponižanja in se je sklenila masčevati z revolverjem. Svoj načrt je hotela izvršiti prednočnim okoli 10. Srečala je dotični zakoniki par na Corso Garibaldi in je trikrat ustrelila proti njima. K sreči ni bil nihče zadet, a Deluco so aretirali kr. stražniki in jo spravili v zapor.

Konj se spustil pred vlakom predvečernim popoldnom pri Sv. Andreju nekemu Kristjanu Simončiču, stanujočemu na trgu G. B. Vico 8. Vzrok tej nevarni je bilo sopihanje vlaka, ki je ravno prihajal. Konj se je spustil naravnost proti lokomotivi, in mislilo se je, da vleče sebe in gospodarja v strašno smrt. K sreči je strojevodja se pravčasno opazil položaj in začel ustavljati stroj. Posrečilo se mu je, toda, lokomotiva je vendar udarila konja in Simončič je zletel z voza na tla naravnost konju pod noge. Ranil se je na več delih telesa in moral je v bolnišnico.

Stražanska ispriznost. V zadnji številki smo poročali o aretaciji nekega 29letnega Bruna Pinsky, stanujočega v ul. Torricelli, zaradi zločina oskrumbe neke desetletne deklice iz Lonferja. Po njegovi aretaciji pa se je izkazalo, da ima na vesti še en tak zločin. Dne 16. t. m. zvečer sta se igrala v Bosketu brat in sestra Josip in Viktorija M. iz Sv. Ivana Vrdela. Približal se jima je neki človek, ki je začel govoriti z njima in kmalu na to je povabil komaj šleto Viktorijo, naj gre z njim, da pojdetta kupiti črešnje. Njen brat pa ju bo čakal v Bosketu. Ta-le je čakal cele dve uri in ko jih ni hotelo biti, je šel domov, mameč, da je tudi njegova sestra že doma. Ko pa je prišel domov, sestre se ni bilo. Čez nekaj časa je Viktorija vendar prišla in je začela takoj jokati in praviti o nekem možu. Starši so dali deklico preiskati od zdrav-nika, ki je ugotovil, da je bila revica oskrumena. Včeraj pa je šel oče z obema otrokoma na kvesturo in ta sta takoj spoznala dotičnega moža v osebi omenjenega Pinsky-a.

Zopet napad na tovarni vlak. To je bil vlak št. 7236, ki odhaja proti Gradcu s postaje pri Sv. Andreju ob 23.30. Napad in rop se je izvršil neopazeno neke blizu Rocola, kjer je železnica precej strma in kjer vozi vlak precej počasi. Tavnio je opazil onkraj Montebela neki finančni paznik, ki je stražil ob železnici. Videl je, da je bil neki vagon odprt in je tresel par strelcev iz puške, da bi opozoril osebo na vlaku. Vlak se je zares kmalu ustavil in tedaj so ugotovili, da je bil nasilno odprt vagon, ki je bil poln moka. Mankalo je 12 vreč. Z ročalske postaje so bili opozorjeni orožniki, ki so začeli takoj preiskavo. Pri tem jim je veliko pomagala sled, ki jo je puščala za seboj potresena moka, in ta sled jih je peljala naravnost do hiše št. 82 v ul. del Veltro. Tu so začeli natantno preiskovati vsak kot in v nekem skednju so našli pet praznih sodov, a v vsakem po eno vrečo moke. Orožniki so šli tedaj v posamezna stanovanja, najprej k nekemu Ernestu Stolfi, ki jim je prišel odpreti v spodnjih hišah. Toda ko jim je moral pokazati obeko, se je videlo, da je bila vsa umazana od moke. Tudi neki Anton Kroatit je imel obeko vso belo od moke. Štolfi in Kroatit sta bila seveda aretirana. Ravno tako je bil aretirani tudi neki Angel Kovatič, stanujoč v hiši št. 72 v isti ulici. Tudi on je imel obeko umazano od moke in zraven tega so našli pri njem tudi eno vrečo moke. Kovatič je bil aretirani kakor njegova dva tovarnika. Preiskava se nadaljuje. Ko so roparji vrgli moko z vlaka, so jo spravili proč z nekim vozom, ki so ga bili v ta namen ukradli. Voz so našli orožniki pozneje na dvorišču neke hiše v ul. Largo Pestolozzi.

Amalija Schein

Pavel Zorko

danes poročena

Opčine, 26. junija 1920.

Ernesta Pestelj

Albert Povh

poročena.

Trst, 27. junija 1920.

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Gama vogal ul. Mazzini. — Lastna palača

Delaška glavica in rezervni sklad K. C. št. 235.000.000

Izvršuje kulturno vsa bančne in menjalnice transakcije.

Uradne ure od 9-13

MALI OGLASI

POSESTVO, v Gorjanskem št. 85, na občinskem trgu pri cerkvi, obstoječi iz hiše, ki ima 12 sob, hleva, skednja, kleti in drugih shramb, travnikov, gozdov in njiv, je na prodaj na željo posameznika ali skupno. Pojasnila daje Franc Uršič istotam. 809

HISA z gospodarskim poslopijem in vrtom v Landolu št. 29. pri Postojni se proda. Ponudbe na Karolino Dužnik, Hrenovice pri Postojni. 810

ČEVJARSKI POMOČNIK, za zbito delo, išče službe. Ponudbe na ins. odd. "Edinosti" pod "Čevljars". 800

KUHINJA, belo lakirana, popolna postelja za eno osebo, križana mizica se proda, ul. Barriera vecchia 33, vrata 4. 811

IŠČEM mladega tečaka, kateri pozna ulice, za zalogo vina. Ul. Settefontane 23. 815

ŽENSKA za vsa hišna dela, oskrbo stanovanja, se išče. Dobi stanovanje in hrano: Settefontane 23, zaloga vina. 814

MIZARSKI POMOČNIK se išče. Ul. Tomaso Luciani 5, v bližini ul. Ferriera. 813

STANOVANJE v ljubljani zamenjam s stanovanjem v Trstu. Naslov pove ins. odd. "Edinosti". 812a

ZAMENJAM majhno vilo z lepim sadnim vrtom v Ljubljani z majhno hišico v Trstu ali v okolici. Naslov pove ins. odd. "Edinosti". 812b

KOŠI IN KOVČEKI se kupijo. Ponudbe z navedbo velikosti in cene pod "Nujno" na inseratni odd. "Edinosti". 818

KLAVIR, krasen glas, nemške tovarne se proda za 2500 lir. Acquedotto 81, vrata 10. 817

KUPIM majhno vilo (za 50-70.000 lir) v Trstu ali predmestju. Ponudbe na ins. odd. "Edinosti" pod "Takoj vila". 8137

GOSPOSKA VILA, nova, najboljši komfort, ob obali, z lastnim kopališčem, s krasnim vrtom in 4000 m obdelanega vrta, 12 prostora, v bližini Trsta se proda za polovično cenilno vrednost. Ul. Coroneo 25, Pillin. 806

TRGOVKA išče 3000 lir posojila proti dobrimi obrestmi za dobo 6 mesecev na dobrodošlo trgovino. Ponudbe na inseratni odd. "Edinosti" pod št. 32. 805

KUPUJEM vreče in cunj. Babič, Molingrande št. 20. 789

FOTOGRAF A. JERKIČ, Trst, ul. Roma 24. Gorica št. 36 na dvorišču. P 711

VSAKOVRSNE VREČE kupujem in plačam po najvišjih cenah. Jakob Margon, Solitario št. 19. 697

URADNICO, večšo slovenskega, italijanskega in nemškega jezika sprejme takoj pisarna odv. dr. Ferfolja v Trstu, ul. F. Filzi št. 17. 808

ZAKONSKA isčeta prazno sobo pri slovenski družini v bližini Garibaldijevega trga. Ul. del Bosco št. 10, kavarna. 807

KUPIM prazne vreče po najvišjih cenah, ul. Geppa št. 21. 768

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah v vsaki množici. Pridem lahko ponj. Alojz Povh, Garibaldijev trg št. 3 (prej Barriera) Tel. 329. 3341

PIANINO ali glasovir, tudi potreben poprave, kupim v vsakem kraju po najvišji ceni. Mirodinica Zigon, Trst, ulica XXX. oktobra št. 8. 527

KUPUJEM CUNJE po 45, zlezo po 33 stot. Skladuše Campo Belvedere 3. 709

KROJACNICA Avgust Štular ul. S. Francesco d'Asisi št. 34, III. j. edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

IŠČE SE kovač da razume tudi fužinalno delo za izdelavo poljskega orodja. Jožef Furlan, Svino 47, p. Šmarje, Gorisko. 758

NA PRODAJ imam veliko hišo z vrtom pripravno za gostilno. Naslov pove ins. odd. "Edinosti". 796

KUPIM, tudi na deželi, vsako množico steklenic od pet litra, litra, šampanca, refoska in rizianga. in 60 stolic za vrt. Josip Ziberna, gostilna ex "Maria Longa", Rojan, Scala Santa 221. 776

Urar H. Petrič

Postojna, Glavni trg, poleg šole

Zaloga budlik in žepnih ur za birmo, veriže, uhano, pratanov, poročnih obrokov ter drugih zlatih in srebrnih okrasov, očal, delov živahnih strojev in živank. Izpravljal OPTIK.

— Popravilnica ur in zlatenice —

— FILIJALKA —

MATTEO & MAURICE MATATHIAS

Riva Grumula št. 6, telefon 23-28

naznanja, da je dospela večja množina

bukovih in hrastovih dog

za tlakovanje.

Svetoivansko gospodar. društvo "Mar. dom"

Sv. Ivan pri Trstu

vpisana zadruga z omejenim poročstvom

razpisuje službo

KRČMARJA

za društveno gostilno. Pogoji po dogovoru. Prošnje naj se naslovijo na društveni odbor najkasneje do 15. julija.

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV

dežnikov, belih in pisanih, žepnih

robcev, možkih nogavic itd.

K. CVENKEL, Trst, Corso V. E. III. št. 24.</

Pozikna tatvina v vojaškem skladišču v ulici Vicanova. Predvečerjem so aretirali orožniški petnajstletni fant Antona Sierza iz Barkovlj 864, ki je stal na omenjeni ulici in varoval voz, na katerem je bilo kakih 500 kg litega železa. V skladišču samop na so bile še tri osebe, kočijaž Josip Brezato, stanujoč v ulici del Prato št. 17, neki Pavel Cossar, ul. Molina a Vento 13 in neki Ivan Latze iz ul. Petronio št. 20. Vsi so izjavili, da je prišel k njim pri Rdečem mostu neki neznan človek, ki jih je najel za nakladanje nekakega njegovega blaga. Neznane je bil peljal do skladišča, odprl in potem odšel. Ker se je lahko mislilo, da se neznane povrne, so čakali orožniki precej časa na dotičnem mestu, toda zastopnik Mesto "gospodarja" skladišča, pa je prišel neki Anton Ursich, ki je tudi izjavil, da ga je poslal dotični neznane. Orožniki so aretirali vseh pet. Pisani stroj, vreden 2000 lir, so ukradli neznan tajni predvečerjem iz pisarne angleške trgovske zbornice na trgu Unità. Lopovi so izvršili svoj čin opoldne, ko ni bilo nobenega v uradu. Odprli so ga s ponarejenimi ključi.

Zepar. Predsnočnim je bil aretiran neki Garibaldi Marchi, mesarski pomočnik, ki je izmaknil na glavni postaji denarnico nekemu Ramiro Vicentini.

Nesreča pri uličnem prometu. Predsnočnim je okoli polnoči zadel s jidkard (motorno kolo z vozilom ob strani) g. Antona Montuchina v ul. Cesare Battisti ob javno kočijo št. 263, ki jo je vodil kočijaž Josip Grmek. Sunk je bil tako silen, da je bil Grmekov konj takoj mrtav. Montuchino ki je sedel na motorju, je brenilo v stran, tako da se je precej težko ranil na glavo in si najbrže pretresel možgane. Več ali manj ranjenih je bilo tudi vseh 6 oseb, ki so se nahajale v vozilu in v kočiji. Rešilna postaja je podala vsem primerno pomoč, a Montuchina je moral v bolnišnico.

Policijski pretes, ki se je izvršil predsnočnim v vrtili okoli glavne postaje, je imel za posledico aretacijo osmih oseb, ki so se tamkaj skrivale.

Pozikna samomora. Neka 23letna Filomena Peric, stanujoča v ul. dell'Industria št. 4, je popila znoci dozo lizola v svrhu samomora. Prišel ji je še pravočasno na pomoč zdravnik, ki ji je izpral želodec in jo spravil v bolnišnico. Vzrok temu poziksu je bil, ker se mora ločiti od svojega moža, s katerim je imela dva otroka.

Tatvina črevčev. Predsnočnim so obiskali tatovino trgovino s črevčji Alda Mayerja v ul. Riborgo št. 27. Tatje so se spravili v omenjeno trgovino, kakor po navadi, s tem, da so prevrtili zid v postopitju. Tu se je našla ena vreča s 60 pari črevčev, ki so jo pustili tatje, ker so bili najbrže moteni. Na ta način je zmanjalo prizadetemu trgovcu le 30 parov in skupni vrednosti 2500 lir.

Deset vreč sladkorja so ukradli neznan tatje predvečerjem iz trgovine Simona Krezentockega v ul. Madonna št. 11. Lopovi so odprli skladišče s pomočjo ponarejenih ključev. Škode je 10.000 lir.

Konj je cebul večerj 18letnega težaka Viktorja Rosso iz ul. Molina a Vapore št. 6. Rosso je bil zadet v desno čeljust, kjer mu je cebec napravil precejšnjo rano.

Kolesar je povozil enajstletno Normo Košta iz ul. Molina a Vento 72. Deklici je bila zlomljena leva noga.

Z odrja je padel 43letni zidar Josip Kunzi (ul. Broletto 225) in si je zlomil desno stegno. Voz rešilne postaje ga je pripeljal v tukajšnjo bolnišnico.

Tajinsvena smrt. Včeraj popoldne je potrkala ga. Gina Rusić, stanujoča v ulici Solitario št. 16 v III. nadstropju, na vrata stanovanja ga. Saffret v istem nadstropju. Ga. Saffret, ki ji je bila že 77 let, je živela s svojim možem Jakobom že nekaj časa na označenem mestu v tretjem nadstropju. Bila sta sama in radi tega sta dala v najem dve sobi družini Rusić. Saffret je bila zelo pobožna ženska, in njeno stanovanje je bilo vse okrašeno s svetimi podobami in drugimi verskimi znamenji. Rusićeva je imela iti v mesto ter se je hotela priporočiti pri gospodinj, naj malce gloda, da ne bi kdo prišel v hišo. Toda na svoje tikanje ni dohila nobenega odgovora. Tedaj je Rusićeva pogledala v sobo skozi odprto okno na hodniku. Kako se je reva prestrašila, ko je videla sobo vso v neredu, vse slike in druge predmete pobrane po tleh, a na postelji je ležala s steklenimi očmi in oblečena ga. Saffret. Rusićeva je nazgajala dogodek takoj komisariatu v ul. Bachi. Ko so prišli oblastveni organi na lice mesta, so našli na omari kozarec neke čudne tekočine, ki je zelo smrdela. Tekočino je obiskal zaplenila, a truplo ga. Saffret je bilo spravljeno v mrtvašnico mestne bolnišnice radi nadaljnjih korakov v prid preiskavi. Ker je ga. Saffret veljala kot oseba, ki je bila pri denarju, ni izključeno da gre za roparski umor.

Društvene vesti.

Svetoivanska društva priredijo kot že javljeno, dne 4. julija 1920, vrtno veselico na vrtu tamonjskega Narodnega doma. Čisti dohodek te prireditve je namenjen otroškemu vrtcu, ki se je pred kratkim zopet otvoril. Na sporedu je osem zborov. Zagotovljeno je sodelovanje in udeležba večjih pevskih društev ter tamburškega zbora društva "Slovani" iz Padrič. Svirača bo tudi godba. Vabljeni so vsa društva, da se udeležijo te prireditve, tudi ona, ki bi slučajno po pomoči ne bila vabljena s posebnim vabilom. Za razvedrilo je poskrbelo zabavo tudi, kajti delovala bo salijva pošta, srečolov in — dovoli, ker kogar zanima kaj več, ta naj se potrdi na prireditvi in lahko je prepričan, da mu ne bo žal. Ostala tržaška društva so naprosena, da ne prirejajo tega dne veselice in predstav. Ker je to prva letošnja prireditve te vrste in pa ker gre za namen, ki mora biti vsakomur višen, je pričakovati kar najštevilnejše udeležbe. — Odbor.

Dramatično društvo. Odbor ima sejo danes ob 21 v gledališki garderobi.

CMD podružnica pri Sv. Jakobu. Občni zbor podružnice CMD pri Sv. Jakobu se bo vrtil v nedeljo, 4. julija, t. l. ob 10.30 v dvorani Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu. — Člani in drugi prijatelji podružnice so vabljeni, da se gotovo udeležijo tega občnega zbora.

Slovenski lovci v Trstu, ste vabljeni na važen sestanek jutri, v nedeljo, ob 10 predpoldne v hotel »Balkans«.

DAROV.

Pipčarji za možko CMD: Lojze Ferfolja plačal v izkazu za mesec majnik izkazano svoto L 500.— — Bistričani od čistega dohodka za sladki med: Mama Kosomatova, ki je tako rada stara mama 10.—, gost, ki se tako dobro počuti 10.—, ona ki je slavnata vdovica 10.—, ona, ki zalibog ni slavnata vdovica 10.—, nepotrebnih soprog 10.—, advokatov zet advokat iz Trsta, ker ni imel pipa 10.—, skupaj L 60.— — Nabrano v Sežani na govanju treh Lojzetov in poslano v Trst s pripomočki »Ziveli vrli pipčarji! Lojze Zofkin 10.—, Luize Kitajc 10.—, Luize Balincar 10.—, ta bogati (ne Učarjev) 10.—, Josko izpod Solina 10.—, France Fr 10.—, običajne globe: Druče preved beseden in skrivnostno sladko gvinat 1.—, France, ker je klobuk izgubil in ni našel vrta 1.—, Kineze, ker je lagal 1.—, Josko, ker je svetil 1.—, ta kilava 1.—, ta pijanč, ker se noče nikoli več poboljšati 1.—, Luize Balincar, ker ni mogel več »eks«, zaradi

sramoše pri dupljaku kraškega terana 5 K jgal, ta kumern mesar L 3, da bo glih, kar je sicer malo, kajda naveda pri njegovih kšifkih, Luize Balincar kaznovan od celega zbora na 5 dinarjev, ker nima še patenta iz kurstva za nabiranje, Josanova srčkana mucka 2.—, ker je slučajno zjutraj rodila šest grdih mačkonov; skupaj L 70.—, 5 dinarjev, 5 K jgal. — Dr. Okretič, ker ni imel pipa 2.—, F. Malnič iz pomilovanja 2.—, skupaj L 4.—

Trnovski fofčarji za CMD: Harambaša se upiral eksekuciji, odrejeni od kastavskega konzulata v Ljubljani in se mu je zarubil in prodal »nachtkostel« s pritlikavo vred za L 50.—; stroški izvršbe: eksekutor 10.—, valpet 10.—, ta velk iblajtar 10.—, ta mal iblajtar 5.—; stroški dražbe: eksekutor 20.—, ta velk iblajtar 15.—; zaradi tatvine zveplen eksekutor 5.—, ta velk iblajtar razkril tatvino 5.—, Harambaša, ker je bil okraden 10.—, Nande in Mimca g. Gorenc 40.—, Eksekutor godov pa brez pipa 10.—, ta mal iblajtar, harambašev osebni tajnik, ta velk iblajtar, valpet, ker imajo pipe, vsak po 10.— (40.—); ta velk je bil umazan in ga stane ta umazanost 25.—, eksekutor, ker se je od njega omazal 15.—, Vida in Drago 10.—, ta velk in ta mal iblajtar se špeterata, plača vsak 10.— (20.—), osebni tajnik je nedolžen, zato samo 5.—, ta velk neupravičeno zaplenja pipe, plača 10.—, ta mal se brani asistirati, plača 10.—, Rude ni Rudi 5.—, Franc ni Franci 5.—, pa je brez pipa 5.—, beležniku je štorlika prinesla lherko, on pa fofčarjem 100.—, nekdo hoče 2.—, dvorni ključar ob svojem imenovanju 50.— (č. 21) in se krega 15.—, in se ne molči 10.—, in krade 5.—, in je pomiloščen na 10.—, harambaša za sodbu 5.—, za pomiloščenje 5.—, valpet potvarja harambaševa povelja 10.—, istok 10.—, osebni tajnik štrajka 10.—, vsled tega ta mal iblajtar povisan v ta velkja iblajtarja 10.—, in da ne bo prepocni 10.—, Franc brez imena postane ta mal iblajtar 20.—, in na površ 5.—, eksekutor milostno obsojen na 25.—, povisan za 5.—, ta velk iblajtar povisan v nadiblajtarja 15.—, Kljun dvorni ločaj 10.—, ga ne bodo Čukove kradle Kristjanove trave 5.—, da se priobčijo v »Edinosti« tudi tiste »večerne misli«, ki so v uredniškim košu našle svoj zaslužni večerni počitek 20+20+20+20=80.—; skupaj L 757.—

Skupaj v tem izkazu L 1391.—, dinarjev 5.—, K jgal 5.—, (za mesec juni L 891.—, din. 5.—, K jgal 5.—). Denar hrani uprava.

(Pomotoma izostalo v nekoliko številkah). V narodne namene so darovali: po 10 L: Mirko Presl, Jelica Čok; po 5 L: Mana Čok, Irma Čok, Mar. Čok, Fr. Sancin, K. Sancin, Ferdo Žagar, C. Valentič, A. Germek; po 3 L: Am. Čok; skupaj 63 L.

Za ujetnike in interniranje na Proseku daruje g. Furlan 10 lir. — Denar hrani uprava.

Za sirote pok. Josipa Bara daruje g. Furlan 10 lir.

Rodoljubni Barkovljani so darovali deklicam VI. razreda slov. rojanske šole 35 lir v priznanje za lepo petje v vlaku povodom šolskega izleta, kateri znesek pa darujejo deklice ženski podružnici CM družbe.

Za lonjersko podružnico CMD se je nabralo: o priliki poroke Tončke Čok in Fr. Pečar L 30; ob birni otrok Kjuder L 2740; ob poroki Marije Maver in Rudolfa Čok L 18. Iskrena hvala vsem darovalcem! — Denar hrani blagajničarka.

Borzna poročila.

V Trstu, 25. junija 1920.

Tečaj:

Jadranska banka	580.—	590
Cosulich	490.—	500
Dalmatia	370.—	380
Grolimich	1975.—	2025
Libera Tricestina	770.—	780
Lloyd	20000.—	2025
Lussino	2500.—	2600
Martinolich	360.—	380
Oceanica	515.—	525
Premuda	500.—	510
Tripcovitch	470.—	480
Ampela	660.—	670
Cement Dalmatia	380.—	390
Cement Spalato	430.—	435
Krka	605.—	615

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, 25. junija 1920.

Neprepčatene krone	850.—	880
avstrijsko-nemške krone	1050.—	11.—
čehoslovaške krone	38.—	40.—
dinarji	84.—	88.—
leji	40.—	41.—
marke	46.—	48.—
dolarji	1550.—	1570
francoski franki	133.—	134.—
švicarski franki	293.—	296.—
angleški funti, papirnati	63.—	64.—
rublji	26.—	2650
napoleoni	63.—	64.—
angleški funti, zlati	83.—	84.—

Zadnje vesti.

Grozna eksplozija municije pri Medeuži.

PALMANOVA, 25. Snoch okoli 15.30 je eksploziralo skladišče municije, ki se nahaja kaka 2 km oddaljeno od Medeuze, vasi na stari avstrijsko-italijanski meji severno od Palmanove in blizu Chioprisa. V sled silne eksplozije, ki se je slišala daleč naokrog, se je stresla vasa okolica kakor pri potresu. Prebivalstvo iz bližnjih vasi je zbežalo preplašeno iz svojih domov, pustivši vse svoje imetje doma, izvzemši kak kos obleke in kako glavo živine, ki so jo preplašeni ljudje v naglici vzeli seboj. V Medeuži se je zrušilo nekoliko hiš. V vasi je ostalo samo nekoliko vojakov in tupa. Vasi kak domaćin. Vsi drugi so se razbežali v razne smeri, proti Gradicki, Romansu, Medei in Gradežu. Postaja v S. Giovanni di Manzano je bila tudi poškodovana. Uradništvo je zbežalo. Prebivalstvo iz S. Giovanni je tudi zbežalo. Najhuja eksplozija je bila ob 21, a manjše eksplozije so si sledile celo noč. Po cestah se še vedno srečujejo ljudje iz bližnjih vasi, ki beže vsi preplašeni s tistimi malenkostmi, ki so jih vzeli v naglici seboj. Kolikor je doslej znano, je bilo vsled eksplozije ubitih kakih 100 oseb, ki so po večini vojaki. Razumljivo je, da je prebivalstvo obupano. Med vojno je toliko trpelo, po vojni si je komaj nekoliko popravilo svoje hiše, a sedaj, po vojni, mu grozi skoraj še večja nevarnost nego v vojni, ker povsod se nahajajo velika skladišča zaplenjene avstrijske municije, in eksplozije si sledijo ena za drugo. Komaj pred nekoliko dnevi je uničila nekoliko družin eksplozija municije v Ločniku, sedaj je eksplozirala municija v Medeuži, in pričakovati je, da se zgodi jutri nesreča kaj druge. Tako bo šlo dalje, dokler se vojaške oblasti ne bodo zge-nile in spravile vojni material na varno, daleč od vasi, ali pa ga uničile, kar bi bilo še najbolj pametno.

Vzrok nesreče je isti, kakor pri vseh nesrečah, ki so se zgodile v naših krajih: absolutno pomanjkanje vsake previdnosti s strani vojaških oblasti. Čeravno se doslej ne ve gotovo, kako se je zgodila nesreča, ker o vojakih, ki so razkladali municijo, ni sledu — bržkone so izgubili življenje — se vendar smatra, da je padla kakemu vojaku iz rok kaka granata, ki se je razpočila in povzro-

čila eksplozijo v celem skladišču, kjer je bilo zloženih kakih 20.000 krvnalov nabojev, med katerimi je bilo veliko granat s strupenimi plini....

Iz Vidma in drugih krajev so pohiteli na pomoč vojaški oddelki in sanitetni oddelki. Smatra se, da je kakih 100 oseb mrtvih in ranjenih vsled eksplozije, toda mogoče je, da jih je še več.... Sedaj bodo vojaške oblasti, seveda, ukrenile vse potrebno....

VOJNA V TURCIJI

LONDON, 24. Vojna v Turčiji se je že začela. Angličani Enkajo v Carigradu, a Grki so že začeli boj proti Smirni. Poročilo grškega generalnega štaba z dne 23. t. m. pravi, da so smirnske čete začele ofenzivno proti Mustafi Kemalu in da se je sovražnik umaknil že po prvih bojih. Grške čete so napredovale severno od mesta Aktisarija in 13. grška divizija je zavzela Salihli in prehod pri jezeru Merner, ki leži nekoliko bolj proti severu. Kemaleve čete so se umaknile iz Salitlija in Mernerja. Ena konjeniška divizija je prispela v Koilon. Grške čete — zaključuje poročilo — so zaplenile nekoliko topov in ujele veliko vojakov.

To so prvi uspehi. Toda ali bodo tem uspehom sledili tudi drugi? Angleško časopisje dvomi o tem in se nikakor ne ogreva za to novo vojno, v katero mora Anglija pošiljati svoje vojake za grške koristi. Četudi je ta poslednja pripomba morda malo pretirana, ker Anglija ni še nikdar pošiljala svojih vojakov v vojno za tuje koristi, in jih gotovo tudi sedaj ne pošilja proti Turčiji samo zaradi lepih oči grškega ministrskega predsednika Venizelosa, je vendar pomembno stališče, ki je zavzemajo listi.

»Gospod Venizelos je velik državnik — piše »Daily Telegraph« — katerega sodbu se upravičeno visoko ceni, in upajmo, da ima prav, ko gleda na položaj s tako optimističnimi očmi. Bilo bi zelo dobro, če bi mogle grške čete postati hitro kos Mustafi Kemalovim legijonarjem, toda ne moremo pozabiti, da Turci ni slab vojak, če ima dobre poveljnike, in kakor nam piše naš carigradski poročevalec, je Mustafa izvrsten general po svoji kulturi, stratejski izobraženosti in po politični duševnosti.

Kakor bi to ne zadostovalo, je pisal kmalu potem »Evening Standard«: »Grčija je res izpostavljena turški nevarnosti, kolikor v mali Aziji, toliko v Traciji in ona ne sme odstopiti od vojne proti Turkom, da ohrani, kar je dobila. Z druge strani so tudi angleške življenske koristi ogrožene s strani Turkov in tudi mi se moramo boriti za zaščito teh koristi. Toda mi smatramo, da je zelo nevarno mešati angleške in grške koristi in tvegati skupaj nevarnosti. To bi pomenilo: če uberejo Grki pot v svojo pogubo, jo bomo ubrali tudi mi z nepopravljivimi izgubami na ljudeh in denarju. Mi smatramo, da se mora angleški narod, ki s skrbjo zasleduje dogodke, točno obvestiti o tem vprašanju. Angleški narod je proti temu, da pade tudi en sam angleški vojak v svrhu rešitve grške ambicije ali v svrhu dokazanja udejstvitosti teorij državnih ustvarjalcev. Če nas Turki napadejo, bomo vedeli, kaj nam je narediti, toda ne smemo dati vojakov v svrhu začetka nove vojne.«

Angleški skrbni zaradi morebitnih posledic te nove vojne se zde upravičene. Ker, kakor javlja carigradski poročevalec lista »Daily Chronicle«, je položaj angleških čet v Turčiji vse bolj kot ugoden. Angleške čete v Carigradu pridejo lahko vsak hip med dva ognja: iz Tracije in Male Azije in si morajo priskrbeti ojačenja, ker jim grozi napad nacionalističnih čet, a tudi mestno prebivalstvo jim je zelo sovražno in se morajo za gotovosti za vsak slučaj tudi na to stran. Mustafa Kemal, ki ima sedaj v rokah celo Anatolijo, izvzema poluotok Ismid in Smirno, razpolaga s 50.000 vojakov in lahko vsak hip dobi močna ojačenja od vseh strani.

SPLOŠNA STAVKA V BELUNSKEM OKOLIŠU. BENETKE, 24. V sled pomanjkanja dela se je začela v Bellunu splošna stavka, ki se je razširila na ves okoliš. Mesto je bilo nekoliko časa brez vode, ker so stavkarji razstrelili vodovodno cev pri Fisterah. Ognjegasci so jo nato zakrpali z lesom. Po raznih krajih so stavkarji vrgli nekoliko bomb. Po nekaterih mestih so bile razvešene rdeče zastave in preklicane brzojavne in telefonske zveze. Mesto Belluno in drugi kraji so zastraženi po močnih vojaških oddelkih.

Dogodki v Albaniji.

RIM, 26. Listi javljajo, da so Italijanski oddelki v noči od 24.—25. napredovali severno od Bestrove in Gorice, da vidijo, ali so Albanci zasedli Panayá. Italijanski oddelki so baje prisilili Albance, da so izpraznili Panayó, nakar so se umaknili pod živahnim albanskim ognjem v svoje prvotne postojanke.

Kakor poroča »Epoca«, je javila tiranska vlada, ki je prijazna Italiji, italijanskemu poveljstvu, da namerava napredovati s svojimi četami proti Draču. Italijanskim vojakom v Draču se ne bo zgodilo nič in bodo lahko ostali v mestu, da je branijo skupaj s tiranskimi četami proti bližnjim jugoslovanskim četam.

Manjši boji si med tem sledijo vsako noč. Albanci streljajo z majhnim topom na grad Kanino, ki je že v plamenu. Vsako toliko časa vdirajo skozi italijanske črte in odnašajo, kar najdejo. Listi javljajo tudi, da se je neki ameriški oddelček Rdečega križa preselil z dovoljenjem italijanskega visokega komisarja v Fieri, Drašovicu in Babico, da more pomagati ranjenim in bolnim Albancem. Ker so ti kraji pod ognjem italijanskih topov, je italijansko poveljstvo odklonilo vsako odgovornost za varnost oddelka ameriškega Rdečega križa.

Krvavi izgredi v Paoliti in Mamoli.

LECCE, 25. V Paoliti v pokrajini Lecce je prišlo do krvavega spopada med orožniki in stavkajočimi kmeti. Tekom spopada so bili ubiti trije kmetje in ena ženska.

Tudi iz Mamole pri Reggio Calabria javljajo, da so se tam vršili hudi izgredi. Kmetje so naskočili občinski policaji, na katerem so razobesili rdečo zastavo, in proglasili splošno stavko. Ker so orožniki aretirali nekoliko oseb, so kmetje priredili protestno demonstracijo. Pri tem je prišlo do krvavega spopada z orožniki, pri čemer je bil en kmet ubit in veliko ranjenih.

Rusko poročilo z bojišča.

DUNAJ, 26. Pri Mosyru se je moral sovražnik po hudem boju umekniti. Zasedli smo Bor-supo. Pri Proskurovem smo zasedli Lipin. Na Krimu so začele rdeče čete ofenzivno in so izgale sovražnika iz mnogih postojank.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogel Via Nuova - 2. Caterina.
Velika izbora vsakovrstnega blaga za možke in ženske. Blago za suknjo, žamet, barbanč, svilu, etamin ter raznih predmetov za okras oblik. Vse po ugodnih konkurenčnih cenah.

Trgovsko - obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom
ul. Cesare Battisti (prej Stadion) št. 21
sprejema hranilne vloge od L 1 dalje.
Navadne vloge obrestje po
4 1/2%, večje po dogovoru.

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. - Posoja hranilne pušice na dom. - Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na osebno poročilo, na zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izveniški nedelj in praznikov od 8 do 1.

Fotografirni atelje Daguerre

Trst, Corso štev. 39.
Razglednice v platini. Specijaliteta: Slike v barvah, fotografije, Gabinet, vliet, povečanja, reprodukcije vsakevrste. Elektr. razsvetljava.

HERMANGILD ROCCA, TRST

ul. Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo mrtviških predmetov.
Venči iz porcelana in bispora, vezani s modno žico, iz umetnih cvetic s travki in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. Najbolje konkurenčne cene.

Zlatarnica in urarnica

LORENC MACOR
ul. Udine 26 (prej Belvedere)

Ima na izbor vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov za birno. Prevze-ma naročila in popraviljaja sploh po ugodnih cenah.

PAFF

Stroj za šivanje in vezanje prvi nemški vzorci
Seidel & Neumann in
Singer & Gasser
Bogata zaloga vseh potrebščin.
Mehanična delavnica za vsako popraviljaja.

ZOBOZDRAVNIŠKI KABINET

ulica Chiozza št. 5, I. nadst.

Sprejema od 9—13 in od 15—17. Izvršuje se umetni zobje v kakršnemsi sistemu z nehom in brez neba po moderni tehniki.

Dr. F. Tamburlini
MARIO MORO, tehnični vodja.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.
Centrala v Ljubljani.

Podružnice:
Celje, Borovlje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst, Maribor
Belniška glavica in rezerve: K 50.000.000

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice proti 3 1/2% obrestovanja na žiro-račune proti 3% obrestovanja. Za na odpoved vezane vloge plača obrestje po dogovoru. Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13.

ČEVJARNICA MIKOLIČ

Trst, ul. Udine 32 (prej Belvedere)
(na vogalu ul. Lodovico Arlosto)
Različna obuvala za gospode, gospe in otroke.
Lastna delavnica, ter se sprejemajo — naročila in poprave po meri.

PELLEGRINO CINCELLI

Trst - ulica Malkanton št. 9 - Trst
(Hiša ustanovljena leta 1828.)

KOŽE in USNJE za ženske in moške.

Box in Chevreaux, lak, podlage in vsakevrstni predmeti za čevlje itd.

Vse po ugodnih cenah Postrežba točna.

Tropinovec in brinjevec zalamčen

pristni, vermouht in drugi likerji.

Vino izberno istrsko belo in črno,

vse po konkurenčnih cenah in franko z avtom na dom.

Priporočujoč se odlikovana destilacija

ŽAGAR & PLESNIČAR - Trst - pisarna ulica Donizetti št. 5

eksportiro preko luka.

Tržaške tvrdke.

IVAN BIDOVEČ
Trst, ulica Genova 13. Trgovina jestvin in kolonijalnega blaga. Cene zmerne.

MEHANICNA DELAVNICA
Odlikovana livarnica Osvaldella. Via Media 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Pro-računi.

DAMSKA KROJAČNICA
A. Mermolja, Trst, ul. Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju. Plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. Postrežba točna. 337

MAJOLICNE PEČI IN ŠTEDILNIKI
M. Zeppar, ul. S. Giovanna 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

PAPIR
Velika zaloga papirja za ovitke, papirnatih vrčič lastne tovarne. Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. Gastone Dolinar, Trst, Via dei Geisi 16. 256

Vino in žganje

pristno, na debelo in drobno.
Vino belo in črno različnih stopinj. — Žgan